

In zopet je maj . . .

Praznik pomladi, modrega neba in velikega sonca.

Maj, najlepši mesec v letu.

Najsi ga doživljamo kot Praznik dela, Dan mladosti

ali Dan zmage, pa Praznik krajevne skupnosti.

Ali kot en sam velik dan cvetočih kostanjev, mimo katerih smo pospremili v nepozeben spomin enega naših največjih sinov – ki je bil tudi zato, da bi kostanji vsako

leto znova vzcveteli, da bi vsi ti maji bili še boljši,

delovni, zmagoviti, bratski.

Zaželimo v tem maju svobodo ustvarjanja tistim, ki te svobode še nimajo, vsem lačnim zadovoljstvo sitega, revnim prihodnost preskrbljenega, vsem nam pa mirnejši, naprednejši današnji in jutrišnji svet.

Naloge in perspektive prihodnjega obdobja

Ob izvolitvi novih predsednikov skupščine občine in izvršnega sveta smo zaprosili tov. Ivana Bergoča in Jožeta Maljevca za krajšo izjavo glede naših nalog in perspektive v prihodnjem obdobju. Posredujemo jih našim bralcem.

Ivan Bergač, novi predsednik skupščine občine Ilirska Bistrica:

V sedanjem trenutku, ki je značilen po zelo zaostrenih pogojih gospodarjenja, mogoče najtežjih v zadnjih tridesetih letih, ima občinska skupščina kot organ družbenega samoupravljanja zelo pomembno in težko nalogo.

Poleg drugih izredno pomembnih nalog občinska skupščina določa politiko in odloča o temeljnih vprašanjih, ki so pomembna za politično, gospodarsko, socialno in kulturno življenje ter družbeni razvoj občine. Na vseh teh področjih moramo z delegatskim sistemom in aktivnim delom vseh družbenopolitičnih organizacij vključiti v razreševanje nalog in problemov vse delavce, delovne ljudi in občane. Samo na ta način – s samoupravljanjem – bomo lahko kos nalogam, ki so in še bodo pred delegatsko skupščino ter v vseh temeljnih samoupravnih skupnostih. Občinska skupščina bo lahko ustrezno odločala in določala, če bodo delegati objektivno in dejansko zastopali stališča svoje sredine in istočasno upoštevali interese občine in širše družbenopolitične skupnosti, ki niso vedno identične z interesi določene sredine. To pa ni lahko in enostavno delo, saj zahteva od delegata širšo razgledanost. Zato bomo morali usposabljanju delegatov in sejam delegacij, ki so še prevečkrat prepuščene same sebi, nameniti več časa in pozornosti.

Tudi naloga občinskih upravnih organov in izvršnega sveta je v stabilizacijskih prizadevanjih občinske skupščine zelo pomembna. V glavnem so upravni organi in izvršni svet tisti, ki pripravljajo gradivo za občinsko skupščino. Zato morajo temeljito poznati razmere in stanje v vseh temeljnih samoupravnih skupnostih, občini kot celoti, republiko in državi, da bi lahko pravočasno in ustrezno predlagali občinski skupščini take kratkoročne in dolgoročne rešitve, ki bodo najustreznejše za boljše delo, življenje in socialno varnost delavcev in občanov.

Brez aktivnih in organiziranih prizadevanj v vseh OZD in KS, pa tudi razumevanja sedanjega trenutka, ko moramo tudi za ceno manjše osebne, skupne in splošne porabe stabilizirati svoje gospodarstvo, občinska skupščina ne more opraviti svoje naloge.

Prepričan pa sem, da bomo s skupnim in tvornim sodelovanjem kos nalogam, ki nas čakajo v tem mandatnem obdobju.

Dipl. ing. Joče Maljevac, novi predsednik izvršnega sveta:

Gospodarstvo občine Il. Bistrica beleži v preteklem letu nižjo gospodarsko rast od pričakovane. Neugodna gospodarska gibanja so posledica splošnih neugodnih trendov v Jugoslaviji in v svetu. Premagovanje gospodarskih težav in nadaljnja ugodnejša rast je možna z intenziviranjem in širjenjem zastavljenih smeri razvoja s poudarkom na:

- pospešeni orientaciji kemično predelovalne industrije in transporta v izvoz ter nadaljevanju pozitivnega trenda izvozne usmeritve lesnega gospodarstva;
- razvijanju in pospeševanju domače surovinske baze v lesni industriji, predvsem pa v kemični predelavi, ki je vezana na uvoz;
- nadaljnjem razvoju in vlaganju v oplemenitenje in novo ovrednotenje polproizvodov v lesni in kemično predelovalni industriji;
- maksimalnem izkoriščanju pogojev, ki se nudijo na področju kmetijstva glede na dejstvo, da smo v preteklem obdobju močno zaostali v razvoju. Pozitivni premiki, storjeni v zadnjem času, vlivajo upanje, da se lahko v relativno kratkem času razvijemo v pomembnega blagovnega proizvajalca mesa, mleka in nekaterih poljščin;
- izkoriščanjem možnosti nadaljnega razvoja zametkov Ete, Cicibana, Plutala in Vezenin ter pospeševanju malega gospodarstva, ki so skupno s kmetijstvom skoraj edina rezerva v zaposlovanju.

Poleg tega bo potrebno o eventualnem interesu širše družbene skupnosti pospešiti razvoj turističnega centra Sviščaki in kljub zaostrenim gospodarskim razmeram v sodelovanju s širšo družbeno skupnostjo nujno razreševati problem onesnaževanja reke Reke, ki že postaja akuten.

Delegatske volitve so uspeh in obveza

Za nami so obsežne družbenopolitične naloge ob volitvah, ki so zahtevale veliko organizacijskega truda, kadrovskih preverjanj in dogovorov.

Delovni ljudje in krajanji so se zavedali resnosti gospodarskega trenutka in predstojećih nalog za stabilizacijo, za poglobljanje socialističnega samoupravljanja in so zato zavestno sprejemali funkcije. Do izraza so prišle tiste moralne vrednote ljudi, ki nam zagotavljajo kontinuiteto revolucije in ponovno afirmacijo SZDL kot najširše oblike povezovanja ljudi pri delu.

Lahko smelo trdimo, da so delegatske volitve uspele tako po udeležbi (93,6 %), predvsem pa v svoji vsebini, kvaliteti pri pripravah na volitve in po demokratičnem izboru kandidatov.

Priprave na volitve so potekale od pomladi 1981, ko so po vseh rajonih in na nivoju KS potekale akcije pri evidentiranju možnih delegatov v demokratičnem procesu dogovarjanja. Podpore krajanov so dobivali mlajši ljudje in prekaljeni aktivisti, ki uživajo ugled na delovnem mestu in v kraju, kjer živijo. Moralne vrednote in vrline, ki so bile postavljene kot

kriterij pri izboru kandidatov, so izraz odločnosti, da bomo zrtvovali tudi del prostega časa za usklajeno delovanje KS in njen nadaljnji razvoj.

Izvolili smo 87 delegatov v 11 delegacijah, v postopku evidentiranja pa je bilo izbranih 230 ljudi. Zaupali smo jim odgovorno nalogo pri poglobljanju delegatskih odnosov.

Pray tako smo dajali našo podporo vsem tistim, ki bodo sprejeli odgovorne funkcije v občinski skupščini, v SRS in federaciji.

Dan volitev smo tako doživljali svečano. Okrašena volišča in resnost ljudi, ki so že v ranih jutranjih urah hiteli opraviti svojo državljansko dolžnost, nam je vtil novo zaupanje v same sebe.

Dali smo prispevek v predkongresnem obdobju odločeni, da gradimo takšne skupščinske odnose, ki bodo zagotavljali delavcem in krajanom, da se sliši njihov glas ter da bodo njihova hotenja uresničena.

Zaupali smo človeku, ki je pripravljen delati in to je največji uspeh volitev.

Danilo Gerk

Sprejet plan za leto 1982

Skupščina krajevne skupnosti je na seji v mesecu marcu potrdila finančni plan in program dela za tekoče leto. Krajevna skupnost bo imela skupno 3,08 milijona din priliva. Tu je všteta ustrezna pomoč OZD in SKIS, ki omogočata hitrejši razvoj naše krajevne skupnosti.

Najvažnejša naloga v tem letu je čimprejšnja dograditev telefonskega omrežja in priključitev 300 novih priključkov za občane, ki so združili denar za to izgradnjo. Za to izgradnjo bo KS namenila 800.000 din.

Posamezne ulice in pločniki v našem mestu so v dokaj slabem stanju. Zato bomo letos asfaltirali ulice oz. pločnike v delu Gubčeve ulice, Kidričeve in Tomšičeve. Vrednost del je ocenjeno na 750.000 din, računamo pa na ustrezno pomoč OZD in SKIS. Tudi javno razsvetljavo bomo uredili še v dveh ulicah in sicer v Šerčerjevi in na Hribu svobode. V

slednji ulici računamo na pomoč občanov v obliki prostovoljnega dela. Za to delo smo planirali cca 200.000 din.

Letos bomo končno sanirali gornji del struge Bistrice. Vrednost del znaša 600.000 din, KS pa bo prispevala 280.000 din. Zgraditi je potrebno tudi kanalizacijo in urediti meteorne vode v Rozmanovi, Levstikovi in Kettejevi ulici. Nekatera dela so že pričeta in jih je potrebno čimprej končati. Pri teh delih računamo na pomoč občanov s prostovoljnimi delom, KS pa bo prispevala 100.000 din v materialu. Ne nazadnje pa smo za lepši izgled mesta namenili holtikulturnemu društvu „Vrtnica“ 80.000 din.

Upamo, da bomo zastavljeni program lahko realizirali ob primernem sodelovanju vseh zainteresiranih dejavnikov ter tako obogatili naš kraj z novimi pridobitvami.

Zmago Trebec

Kakšen razvoj PTT na našem območju?

Perspektive nadaljnjega razvoja PTT prometa v našem kraju oziroma občini niso pesimistične pa tudi preveč obetavne. Razvoj je odvisen predvsem od nas samih oziroma pristojnih občinskih dejavnikov, od tega, kako se bomo aktivirali in vztrajali pri načrtanih planskih postavkah srednjeročnega plana 1981–1985.

Za kaj gre? Letos poleti bo predana v obratovanje avtomatska telefonska centrala, povečana za 600 priključkov. To je precej, vendar je spričo velikega povpraševanja po priključ-

kih to le kaplja v morje potreb. Vedeti moramo, da gradi letos precej KS v naši občini telefonsko omrežje, le-te pa so že „rezervirale“ večino prostih priključkov v novi centrali. Tako odpade na bistriško KS 300 priključkov, na KS Harije 56, na KS D. Zemon 56 in na KS Topolc 37 priključkov. Omrežje grade tudi v KS Podgard v vaseh Podbeže in Sabonje ter v KS Knežak. Pri navedenih izgradnjah pa letos finančno sodeluje tudi TOZD – PTT promet. Za področje cele občine je namenila 3 milijone din, od tega za bistriško

kabelsko omrežje s predvideno rezervo za odcepe proti ostalim KS (n.pr. Topolc) 1,2 milijona din, ostalim KS v občini pa 1,8 milijona din. Tako je dobila KS Topolc 880.000 din, KS Podgrad 400.000 din, KS Knežak 350.000 din, KS D. Zemon 130.000 din in KS Hrušica 40.000 din.

Tudi ostala področja naše občine so prišla v plan razvoja PTT prometa. Tako bo letos izdelan projekt za kabelsko omrežje II. Bistrica-Zabiče in za omrežje v Pregarjah in Jelšanah. Torej je opazen napredek v zadnjem času na tem področju, kjer pa smo kot občina v celoti vseeno še precej nerazviti. Glavni nerešeni problem vendar še vedno obstaja pred nami. Vso nadaljnjo izgradnjo telefonskih omrežij in priklop novih priključkov je odvisen od nove ATC s 3.000

priključki. Dokler ta ne bo postavljena, ne bo možno bistveno povečati števila, telefonskih naročnikov. Sedanje kapacitete centrale oziroma tiste, ki se jih dograjuje, so v glavnem oddane. Pri tem ne gre prezreti dejstva, da je bila adaptacija pošne stavbe in montaža nove centrale s 3.000 priključki že v planu 1976-1980, pa se je ni postavilo. Tudi v tem srednjeročnem planu 1981-1985 je predvidena. Planira se celo začetek del v letu 1983.

Zavedati se moramo, da nam je vlak enkrat že ušel, potruditi pa se moramo, da nam ne bi ušel tudi v tem srednjeročnem obdobju. Če se to zgodi, se nam zopet obeta sedem sušnih let na tem področju.

Zmago Trebec

7. maj — praznik naše krajevne skupnosti

Naši starejši krajanji, se še živo spominjajo svetlega trenutka, ko se je prav v našem mestu strl 97. nemški korpus in ko so enote 4. armade razobesile zastavo svobode.

Mlajši občani delajo in živijo v svobodi, oživljajo spomine na preteklost in sprejemajo obveze, ki nam jih nalagajo izročila revolucije, trenutki sedanosti . . .

Čas od 7. maja 1945 je kratek v spomnih, napolnjen pa je z uspehi velikih razsežnosti. Dimenzijam razvojnih programom delovnih organizacij in interesnih skupnosti dodajamo tiste komponente, ki nas povezujejo v KS z vse večjo pomembnostjo pri zagotavljanju življenjskih interesov vseh krajanov. Danes KS ne rešuje samo probleme komunalnega značaja, ampak povezuje vse politične organizacije in društva z združenim delom in občino kot celoto.

Vsem krajanom in občanom želimo, da bi bil naš krajevni praznik še en kamenček v zgradbi splošne in osebne sreče.

Program prireditev ob krajevnem prazniku 7. maju

Petek, 7. maja:

Ob 17.00 Odhod povorke s sokolskim praporom s Titovega trga do Doma družbenih organizacij.

Ob 17.15 Slovesen sprejem sokolskega prapora, odkritje spominske plošče na stavbi Doma družbenih organizacij ob 70-letnici otvoritve sokolskega doma.

Ob 17.45 Slavnostna seja skupščine KS v Domu družbenih organizacij:
— svečani govor
— podelitev priznanj OF

Ob 19.00 Dom JLA
Otvoritev razstave „Narodno prebujenje na Primorskem“. Avtor dr. Fran Jurišević.

Ponedeljek, 10. maja:

Ob 17.00 Akcija „ILEGALEC“, Odred „Snežniških ruševcev“.

Plaketa hortikulturnemu društvu „Vrtnica“

Na redni skupščini Zveze društev za varstvo okolja Slovenije v Ljubljani je bila marca 1982 podeljena bronasta plaketa Jugoslovanske zveze za varstvo in izboljšanje človekovega okolja za leto 1981 Hortikulturnemu društvu „Vrtnica“ Ilirska Bistrica.

Utemeljitev in obrazložitev za podelitev bronaste plakete: Hortikulturno društvo „Vrtnica“ je z vztrajnim delom doseglo v kraju, v katerem se industrija hitro razvija, a pri tem neizbežno onesnažuje zrak, vodo in plodno zemljo, viden uspeh.

Na zanemarjenem kraju, ki je služil odlaganju odpadnega materiala, je društvo osnovalo park „NADE ČAGAR“, ki je danes pravi botanični vrt s 110 različnimi drevninami in grmovnicami.

Hortikulturnemu društvu „Vrtnica“ gre tudi zasluga, da je bil osnovan spominski park „TRETJE PREKOMORSKE UDARNE BRIGADE“ na Vidmu, kakor tudi za park na „HRIBU SVOBODE“, kjer je bilo v okviru akcije „88 dreves za tovariša Tita“ posajenih 88 jerebik, 88 brez, 88 smrek, 88 macesnov, 88 črnih borov, 88 zvitih borov in 88 zlatih borov.

Prej neurejen in puščoben „Hrib svobode“ je z ureditvijo „TITOVE ALEJE“ in „TITOVE GAJA“ dobil prijeten videz.

Hortikulturno društvo je uspelo pritegniti k hortikulturnemu urejanju tudi nekatere gospodarske organizacije: „LESONIT“, „PLAMO“ in „TOK“, da so uredili nove zelenice v okolici tovarniških objektov. HORTIKULTURNO DRUŠTVO „VRTNICA“ je s svojim delom izboljšalo krajinsko podobo mesta in življenjsko okolje v kraju, v katerem sicer ni bilo tradicije negovanja lepe krajine.

Leta 1977 je bila Hortikulturnemu društvu „Vrtnica“ podeljena „ZLATA PLAKETA“ s strani Zveze Hortikulturnih organizacij Slovenije in Turistične zveze Slovenije „ZAJBOLJŠE UREJENO OKOLJE 77“.

Viljem Kindler

VILJEM KINDLER – SEDEMDESETLETNIK

Naš dolgoletni tajnik hortikulturnega društva „VRTNICA“ je minule dni slavil sedemdesetletnico. Ob tem čivljenjskem jubileju mu prirčno želimo še mnogo zdravih in uspešnih let ter da bi tudi v bodoče tako lepo skrbel za naše okolje in za lepšo podobo našega kraja.

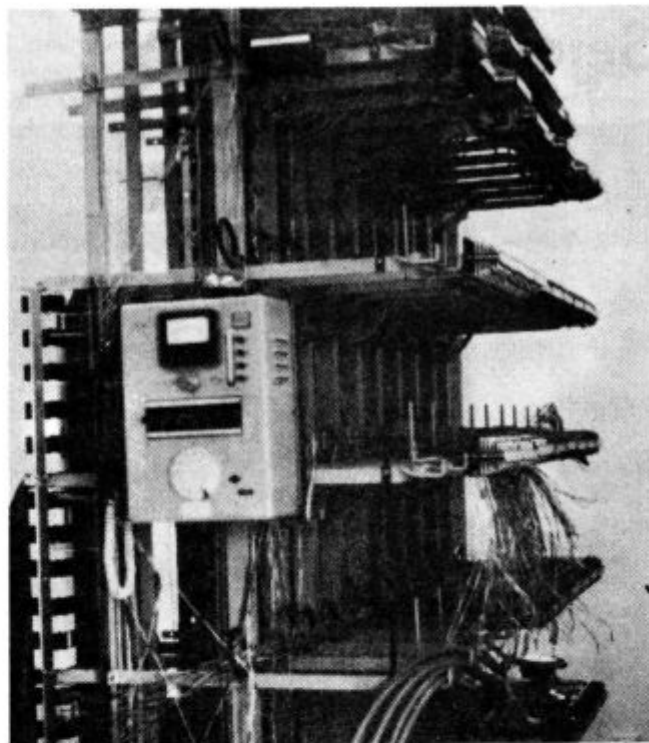
KRAJEVNA SKUPNOST

Pospešena izgradnja telefonskega omrežja

Polaganje telefonskega kabla na Hribu Svobode

Pri izgradnji telefonskega omrežja v mestu res nekoliko kasnimo, vendar dela v zadnjem času pospešeno napredujejo. Zemeljski kabli so v glavnem povsod položena razen kabla na manjšem odcepu v Župančičevi ulici. Navedenega kabla se namreč trenutno ne dobi na tržišču, a izvajalec upa, da ga bo v kratkem dobil in čimprej zaključil vsa dela. Tudi monterji zračnih linij Podjetja za PTT promet TOZD servis so začeli v tem mesecu z deli. Najprej bodo funkcionalno povezali na novo zgrajeno omrežje stanovanjske bloke, kjer je največ

Novi del poštne centrale v izgradnji.

naročnikov, nato pa začnejo s povezavo ostalih priključkov v individualnih hišah.

Rekonstrukcijo poštne avtomatske centrale izvaja ISKRA iz Kranja. Dela potekajo nemoteno in kot kaže, bo za 600 novih priključkov povečana centrala končana čez približno dva meseca.

Ko bo predana v promet poštna centrala, bo takoj priključenih približno 180–200 novih naročnikov, vsi ostali pa dobe priključek tekom poletja, kakor hitro se bo dalo zgraditi zračne linije do posameznih individualnih hiš.

Iz programa RKS Ilirska Bistrica

Krajevna organizacija RKS deluje kot društvo v Il. Bistrici že od leta 1978, član krajevne organizacije RKS pa je lahko vsak krajan, ki plačuje članarino in ki sprejme ter se ravna po pravih krajevne organizacije.

Krajevna organizacija RKS sodeluje skupaj s krajevnimi organizacijami, krajevnimi skupnostmi, samoupravnimi skupnostmi, JLA, teritorialno obrambo, civilno zaščito in drugimi organi v občini zlasti pri opravljanju nalog socialnega, zdravstvenega in vzgojno-izobraževalnega značaja, ob pomoči ob morebitnih elementarnih nesrečah, epidemijah in drugih večjih nesrečah in oboroženih spopadih, razvija medsebojno spoštovanje, razumevanje in solidarnost med ljudmi in narodi ter skrbi za uresničevanje družbene samozaščite.

Konkretne naloge krajevne organizacije pa so določene vsako leto s posebnim programom dela.

Za leto 1982 si je krajevna organizacija RKS Ilirska Bistrica zastavila naslednje naloge:

Dan žena – 8. marec – obdaritev ostarelih in osamelih žena v Ilirski Bistrici,

Svetovni dan zdravja, 7. april – predavanje o hipertenziji in zgodnjem odkrivanju raka na dojkah,

Maj-teden Rdečega križa – pobiranje članarine, od katerih je odvisno nadaljnje delo krajevne organizacije,

November-Mesec boja proti alkoholizmu in narkomaniji – predavanja o alkoholizmu in zdravljenju alkoholizma.

Poleg teh konkretnih nalog, ki se že izvajajo, bo krajevna organizacija tudi v letu 1982 s pomočjo aktivistk, mladih in starejših članov krajevne organizacije RKS sodelovala tudi v drugih akcijah, ki jih bo organiziral občinski odbor RKS Ilirska Bistrica: akcije zbiranja papirja in starih oblačil, akcije čiščenja okolja, organizacija dveh tečajev nege bolnika in poškodovanca v Ilirski Bistrici, organizacija sosedске pomoči, krvodajalske akcije itd.

Priključite se nam še vi, da bo naše delo še uspešnejše in vsebinsko bogatejše.

Helena Čemažar

Sejem bil je živ . . .

Dvakrat mesečno, vsakega prvega in šestnajstega, je v Ilirski Bistrici semanji dan, odprta ponudba različnih predmetov pa tudi živine na dveh ločenih trgih. V že častitljivo starem središču mesta, na Trgu maršala Tita, je različno blago, predvsem oblačila in „suha roba“, razstavljeno po stari tradiciji, na odprtih stojnicah, vsem na očeh. Ob sončnem vremenu je to prijetno okolje, skozi katerega se človek

lagodno sprehodi in napase oči, če že nič ne kupi. Prodajalci, lastniki stojnic in blaga v njih, so prijazni ljudje, z njimi je mogoče tudi malce barantati za ceno, bolj za sprostitev kot sicer za omembe vrden prihranek – pa tudi zato, da človek preizkusi, kako deluje tisto, čemur ekonomsko pravimo prosta konkurenca.

Tako je videti nekako vse na svojem mestu, če ne bi bilo prometa, ki nemoteno poteka prav po sredini vsega tega, če ne bi bilo vozil, ki se jim morajo umikati tako prodajalci kot kupci in ki razbijajo idiličnost s svojo bencinsko hrupnostjo. Resda je sejem ob eni od prometnic našega mesta in zoper to ni mogoče nič storiti. Ali pa? Na primer zarisati nekaj mest za parkiranje, predpisati oziroma kontrolirati hitrost vozil . . . Navsezadnje takšen sejem prinaša nekaj dodatnih dinarčkov v dohodek našega mesta, pa bi veljalo za to „prireditvev“ malo bolje poskrbeti.

Pa bi na tem mestu to še šlo. Resničen vrvež in temu ustrezna prometna zmeda nastaja na živinskem sejmu.

Dvakrat mesečno vozila, živina v njih ali ob njih, lastniki in bodoči kupci dobesedno pokrijejo križišče nasproti gostilne Perkan.

Konec koncev, kdo bi jih krivil: nekje se pač morajo zbrati, zabarantati živali in kupčijo kot se spodobi – tudi zaliti. Na tej lokaciji so vsi ti „posebni“ pogoji idealno združeni.

Le da vse to ustvarja neko čudno, na trenutke težko prehodno vozlišče. Sejemska atmosfera na Trgu maršala Tita je mestu v svojvrsten okras, dogajanje v tem drugem delu pa njegovo nasprotje.

Spomnimo se: nekoč smo imeli v Ilirski Bistrici za živinske sejme organiziran ograjen prostor, posebej določen za tako naturalno ponudbo in prodajo. S tekočo vodo in ustrezno drevesno senco. Zakaj ne tudi danes? Obiskali smo enega teh sejmov: bil je živ, obiskan. Prav je, da je živ in da živ tudi ostane. Da bi mogli kupiti lično pleteno košaro, ki je v „normalni“ prodaji ni. Ali žival v enem samem, živem kosu. Vendar poskrbimo za okolje, ki binaravi take trgovine bolj ustrezalo in bilo tudi bolj organizirano.

E.S.

Preventiva in vzgoja v cestnem prometu

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Il. Bistrica skrbi za prometno vzgojno dejavnost, proučuje in ureja cestno prometno signalizacijo, širi prometno vzgojno publikacijo in propagandno gradivo in ne nazadnje ima ta organ pomembno poslanstvo pri osveščanju za bolj humane odnose na cesti, zlasti pri dajanju medsebojne pomoči ter živem posredovanju vozniške etike ter prometne kulture med udeleženci v cestnem prometu.

Delo sveta poteka zlasti v okviru stalnih delovnih teles, to je preko štirih komisij. Nadalje sodeluje svet tudi z AMD Ivan Brozina-Slovan Il. Bistrica in z Združenjem šoferjev in avtomehanicov, ki skupaj uresničujejo programe usposabljanja udeležencev cestnega prometa, kakor tudi druge naloge na področju prometno preventivne dejavnosti.

Najaktivnejša izmed komisij je komisija za vzgojo otrok in mladine. Ta komisija si prizadeva, da je njihov vzgojno izobraževalni načrt na področju prometne vzgoje otrok in mladine v celoti uresničen. Najširša prometno vzgojna akcija, ki zajema vse šoloobvezne otroke, je prometno tekmovanje „KAJ VEŠ O PROMETU“ in srečanje pionirjev prometnikov. Tega tekmovanja so se v letu 1981 prvič udeležile vse šole na območju naše občine.

Prvošolčki, ko prvič stopijo samostojno v prometni vrvež ob pričetku šolskega leta, imajo v mesecu septembru okrog vratu zavezano rumeno rutico, da s tem opozarjajo voznike na budnejšo vožnjo. Otrokom v šolah predvajajo diapozitive „OTROK V PROMETU“. V tem delu je bilo obravnavano

prašanje otroka v sodobni prometni civilizaciji ob vse večji urbanizaciji našega okolja in vplive obojega na otrokovo vzgojo. Tudi za starše prvošolčkov je bilo organizirano predavanje o skrbi otroka na poti v šolo in domov.

Komisija za usposabljanje odraslih je svoje delo usmerila na uveljavljanje in uspešnost družbene samozaščite, za varnost delovnega človeka, ki upravlja javni cestni promet in promet za lastne potrebe. Za poklicne voznike organizacij združenega dela je komisija organizirala predavanje s predvajanjem filmov v domu JLA, ki se ga je udeležilo okrog 300 slušateljev. V sodelovanju s komitejem za LO in DS je svet organiziral predavanje o novem zakonu o temeljih varnosti cestnega prometa. Predavanje je bilo izvedeno v 18 krajevnih skupnostih, ki se ga je udeležilo skupno okrog 4000 slušateljev. V nekaterih KS so bili predvajani tudi filmi o prometu. Ta komisija uspešno sodeluje tudi pri usposabljanju kandidatov za voznike motornih vozil.

Delo komisije za prometno ureditev kraja je v glavnem temeljilo na zbiranju podatkov in ugotavljanju varnostnih razmer v cestnem prometu, k proučevanju in odpravljanju prometnih nezgod ter predlaganju ukrepov za izboljšanje in zagotavljanje večje varnosti v cestnem prometu. Komisija za informiranje in propagando je izvedla nekaj akcij od širjenja letakov, značk, plakatov, nalepk in podobno, da bi animirala ljudi do problemov varnosti v cestnem prometu.

Vozniki!

Cestne površine, še tako široke in dobre, bodo vedno pretesen življenjski prostor z potrebo sodobnega prometa. Zato naj se vsak voznik vključuje vanj telesno in duševno sposoben, zdrav in spočit.

Vojka Kopriva

Osmič v snegu na Snežnik

Tako živahno, kot je bilo na Sviščakih na vstopu v „snežniško gaz“ je bilo živahno na vsej poti do vrha Snežnika in v toplem Zavetišču na njegovem vrhu.

„Pohodniki na Snežniku močnejši od meteža“, „3000 ljudi na Snežniku“, „Četvorica hrabrih“, „Dobro organizirano“, „Snežni pekel na Snežniku 82“: to je le nekaj naslovov iz dnevnega časopisja, ki so si v svojih poročilih o letošnjem že

osmem spominskem pohodu na zasneženi Snežnik bili edini v tem, da je pohod uspel, da pa je potekal pod resnično nemogočimi vremenskimi pogoji.

„Porednež“ Snežnik, ki se je še dan pred najavljenim vzponom kopal v soncu, je naslednji dan, v soboto, 13. marca, nasul udeležencem snega, vetra, burje in ledu. Vzpon sam je bil za vseh 2500 udeležencev ta dan pravo junaško dejanje. Prihiteli pa so od povsod, iz vse Slovenije, pa iz Zagreba, Delnic, Reke in slovenskega zamejstva.

Komaj kaj lažji vzpon so imeli obiskovalci naslednji nedeljski dan, 14. marca. Bilo pa jih je manj, bržčas zaradi volitev. Že na povratku glavnine z vrha Snežnika se je zopet ponudilo sonce, mirnejše nebo in razgled, ki so si ga želeli prav vsi letošnji pohodniki.

Tudi letošnji vzpon so organizatorji, domače planinsko društvo s številnimi soorganizatorji, posvetili spominu na junaške boje borcev istrskega odreda pod Snežnikom. Borci te partizanske enote so se letošnjega vzpona udeležili tudi s svojim praporom.

Z nedeljske spominske svečanosti na Snežniku je skupina dvajsetih smučarjev, med njimi so bili tudi pogumni smučarji cicibani, ponesli spominski venec na Sviščake k spomeniku padlih partizanov na snežniškem področju.

Od organizatorjev je letošnji vzpon zahteval resnično izjemne napore. Ekipe gozdnega gospodarstva so dve noči z vso

mehanizacijo vztrajno čistile cesto med Sviščaki in Il. Bistrico, ekipe TO, radio kluba, RK, milice, TO, zdravstvenega doma, pa planinci na Snežniku in Sviščakih so oba dni vztrajali kljub mrazu in burji na svojih mestih in zagotavljali varnost in nemoten potek vzpona.

Bistriškimi planincem so se v dveh vzpona pridružili tudi njihovi pobratimi iz planinskih društev Vršačka kula iz Vršca, Prenj iz Mostarja in Kamenjak z Reke.

Zimski vzponi na Snežnik, tradicionalni pohodi na Snežnikov vrh, z vnaprej določenima dneva, prvo soboto in

nedeljo po 8. marcu, ostajajo še naprej najmasovnejša spominska in rekreativna prireditve v naši občini, ki pa po pomenu in obsegu daleč presega občinske okvire pa tudi amaterske možnosti društev, ki nosijo tolikšno organizacijsko breme. Prireditve, ki se je tako razmahnila in naletela na izredno odmevnost v širšem prostoru, mora dobiti tudi večjo družbeno podporo in pozornost.

Tudi tokrat sta bila pokrovitelja prireditve Odbor borcev Istrskega partizanskega odreda in kolektiv Primorskih novic iz Kopra.

Vojko Čeligoj

Bistriške ženske so se organizirale

Razstava ženskih ročnih del, ki so jo pripravile žene za 8. marec, je bila prava paša za oči, združena z občudovanjem pestrih razstavljenih del.

Občutek za barvo, kompozicijo in za izbor motivov ter neizmerna natančnost pri izdelavi so odlikovali vse razstavljen izdelke.

Vse priznanje razstavljalcam.

Ženske mesta Ilirska Bistrica smo že nekaj časa pogrešale medsebojno povezavo, kakršna se je začela že v času NOB z organizacijo AFŽ in se nadaljuje z različnimi spremembami do

sedanje, ki nosi naslov „Svet za vprašanja družbenoekonomskega in političnega položaja žensk pri SZDL“.

Žene vojaških starešin so se že nekaj časa redno sestajale in na njihovo pobudo smo se v mesecu februarju skupno organizirale v „Svet za vprašanje družbenoekonomskega in političnega položaja žensk pri KK SZDL Il. Bistrica“. Izvolile smo svoje vodstvo in sprejele zelo pester program dela za leto 1982.

Prva naloga iz našega programa je bila organizacija in priprava razstave ročnih del. Otvoritev razstave, ki je bila 8. marca na praznik žensk, je bila popestrena s kulturnim programom, ki so ga ob polni dvorani priredili učenci OŠ Dragotin Kette pod vodstvom mentorjev. Razstava je doživela zelo lep uspeh. Na razstavi je sodelovalo zelo veliko krajanek. Mnoge občanke, ki so si z zanimanjem ogledale razstavo, so izrazile željo, da bi v prihodnje rade sodelovale s svojimi izdelki.

Ob prazniku, 8. marcu nismo pozabile na ostarele in osamele ženske. Obiskale smo jih skupaj z aktivisti KO Rdečega križa Il. Bistrica in jih skromno obdarile.

Hvale vredna je tudi pobuda dijakov postojnske gimnazije, ki so za ta praznik obiskali precej bolnih, starih in osamelih žensk.

Veliko razumevanja za naše delo je pokazala Krajevna skupnost Il. Bistrica, ki nas je tudi finančno podprla.

Naša ženska organizacija je ponovno zaživela, pokazala voljo do dela, doživela prvi uspeh, kar nam zagotavlja, da bomo letošnji zastavljeni program z uspehom izpolnile.

S. M.

Sokolski prapor kmalu doma

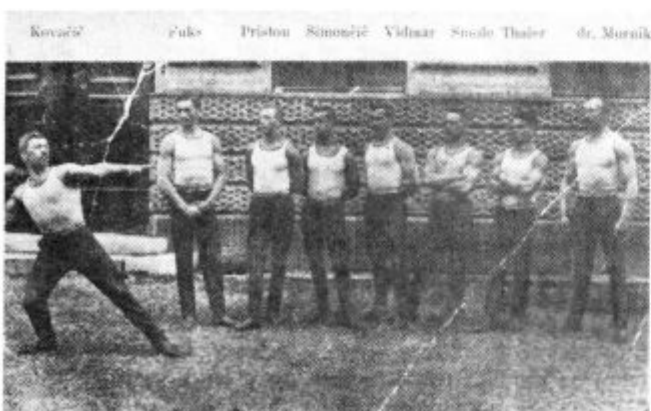
Tov. Rudolfova je v iskanju prapora pritegnila številne člane nekdanjega Sokola Ljubljana matica in s srečno roko poiskala tudi tov. Alojzija Vrhovca, vodjo arhivnega odbora v TVD Partizan Narodni dom, nadlednika osrednjega ljubljanskega sokolskega društva.

ln prav v to društvo so se člani bistriškega sokola, v stiski zatekli s svojim praporom leta 1920, ko je moral prapor v

Članek o iskanju prapora telovadnega društva Sokol Ilirska Bistrica, objavljen v zadnjem Krajanu, je bil deležen precejšnje pozornosti med našimi krajanji. Hitro pa so se tudi vrstili dogodki, ki so srečno razpletli mnoge neznanke. V začetku februarja pa je prišlo veselo sporočilo iz Ljubljane. Tov. prof. Vida Rudolfova, nekdanja sokolica, ki je ljubeznivo ponudila pomoč pri iskanju pogrešanega prapora, je v navdušenju zapisala: „Zavriskajte, Bistričani, da se bo slišalo do Snežnika, sokolski prapor Vas čaka v Narodnem domu v Ljubljani“.

Ilirskobistriška sokolska razglednica iz leta 1908 z vodstvom telovadnega društva Sokol.

Slovenska tekmovalna vrsta v Torinu 1911, ki je dosegla med 12 narodih 4. mesto.

V slovenski sokolski telovadni vrsti v Torinu je nastopil tudi Janko Kovačič-Cvetanov iz Smrj, član bistrškega Sokola in osvojil prvo mesto ter zlato medaljo v metu krogla.

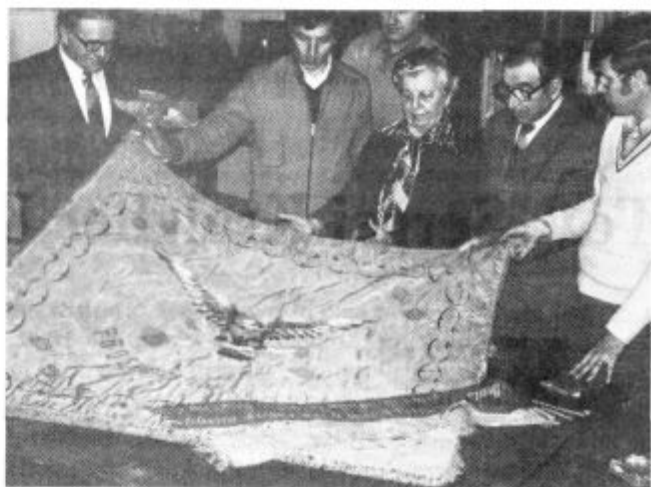

Bl. Bistrica — Sokolski Dom

Z obsežnim prostovoljnim delom so bistrški sokoli zgradili v letu 1912 svoj SOKOLSKI DOM s prvo telovadnico v Bistrici, ki je vzpodbudila še večji razmah telesne vzgoje. Stavba je bila pod Italijo nadzidana in jo danes poznamo pod imenom Dom družbenih organizacij.

Shod sokolov Idrijske sokolske župe leta 1912 v Postojni. Za prapori bistrškega, postojnskega, cerkniškega in idrijskega Sokola stopajo v petrostopih telovadci teh društev. Pod tretjim praporom stopa Josip Samsa, starosta ilirskobistriškega Sokola.

Srečno najden prapor ilirskobistriškega Sokola, obkrožen z delegacijo Bistričanov in predstavnikov TVD Partizan Narodni dom v Ljubljani, naslednika Sokola Ljubljana Matica, kjer so hranili prapor od leta 1920.

V sredi prof. Vida Rudolfova in Alojzij Vrhovec, zaslužna za srečen razplet dolgoletnega iskanja pogrešanega prapora. Na skrajni levi preds. TVD Partizan Narodni dom Ljubljana prof. Peter Winkler. Posnetek je narejen v arhivu tega društva 18. febr. 1982.

izgnanstvo pred nastopajočim italijanskim fašizmom in so ga po dramatičnem skrivanju pretihotapili prek tedanje državne meje.

Tov. Vrhovec je zbral tudi vse dosegljive podatke in v posebnem zapisu opisal dogodke, ki jih je naš sokolski prapor doživljal naslednjih 62 let, ko so ga v njegovem drugem domu skrbno čuvali člani ljubljanskega Sokola.

Naš sokolski prapor je tudi v času svojega „izgnanstva“ uspešno opravljal svojo narodnopolitično poslanstvo. Vsa leta med obema vojnoma so ga člani Sokola Ljubljana matica nosili na vseh prireditvah, skupaj s svojim praporom iz leta 1863 in praporom Idrijskega Sokola, ki je doživljal podobno usodo. Prapor je bil na čelu slovenskih sokolskih vrst v povorki na I. vsesokolskem zletu Sokola kraljevine Jugosla-

vije v Beogradu leta 1930 in predstavljal sokolska društva v neosvobojenih deželah.

Tik pred izbruhom II. svetovne vojne, v pričakovanju novih nevarnosti, so ga skrbni čuvarji Sokola Ljubljana matica skupaj z ostalim arhivom celo zazidali v skrivnem kotičku Narodnega doma v Ljubljani. Ker pa je obstajala nevarnost, da bo skrivališče odkrito, so ves arhiv s prapori vred skrivoma, v eni sami noči, prenesli v kletne prostore tedanjega Deželnega muzeja v Ljubljani (sedaj Narodni muzej), in jih poskrili med sarkofage.

Vse arhivske dragocenosti so tako, zahvaljujoč veliki skrbi in požrtvovanju mnogih zavednih delavcev v Sokolu Ljubljana matica, srečno prestale vso vojno viхро. Od tedaj je celoten arhiv z vsem dragocenim gradivom in s prapori, tudi bistriškimi, shranjen in vzorno čuvan v arhivski sobi TVD Partizan Narodni dom v Ljubljani.

Že 18. februarja je delegacija ilirskobistriške telesnokulturne, kulturne in krajevne skupnosti pohitela v Ljubljano, obiskala TVD Partizan Narodni dom in si z vodji tega društva ogledala bistriški sokolski prapor. Bil je to hkrati slovesen in ganljiv trenutek, saj so se tako Bistričani, čeprav sedaj le v delegaciji, zbrali ob svojem praporu po dobrih šestdesetih letih, letih, ki so bila tako zelo usodna za vso Primorsko.

Uprava TVD Partizan Narodni dom je z razumevanjem sprejela prošnjo, da se prapor ilirskobistriškega Sokola vrne v Ilirsko Bistrico in je te dni o tem sklepu pismeno obvestila Telesnokulturno skupnost v Ilirski Bistrici.

Z vrnitvijo sokolskega prapora, te dragocene svetinje mnogih zavednih bistriških telovadcev in narodnjakov, se za prapor srečno zaključuje njegova najbolj tragično, burno in nenavadno obdobje. Zaključuje svojo pot v Bistrici, od koder je moral pred 62 leti na pot izgnanstva, tkao kot mnogi zavedni in okupatorju nevarni domačini.

Čas delovanja Ilirskega Sokola je razmeroma oddaljen in kar težko bo ali celo nemogoče sestaviti popolno podobo te izjemno bogate in raznovrstne telesnovzgojne in narodne dejavnosti, ki jo je razvijal Ilirski Sokol. Zato so tudi tako zelo dragocene pripovedi in spomini na ta čas, ki so nam jih posredovali nekateri bistriški sokoli kot Poldi Kalan, Boris Samsa, Minka Lampretova, Boža Samsa Sergej Kraigher, Milan Šlenc, Slava Žnidaršič, Kristjan Hodnik, Karlo Muha, Franc Derenčin, Vladimir Polh, Roza Zajc, Drago Grlj pa družine Viktorja Tomšiča, Aleksandra in Stojana Ličana in še drugi.

Vsekakor pa delovanje ilirskega Sokola kar vabi po temeljiti študijski obdelavi.

Vojko Čeligoj

Tov. Sergej Kraigher Krajanu

V prejšnji številki Krajana smo objavili članek o bistriškem Sokolu ter fotografijo nekdanjih članov okrog leta 1920. Izvod Krajana smo poslali tudi tov. Sergeju Kraigherju, ki je tudi na sliki iz tistega časa kot član pomladkar. Vključ

Dragi tovariši,

lepo se zahvaljujem za dva izvoda vašega krajevnega glasila Krajan. V njem me je poleg vesti o prizadevanjih za čistočo Bistrice najbolj razveselila fotografija bistriškega sokolskega pomladka, na kateri sem spoznal tudi sebe v na skrajni desni ležečem dečku, kot vi pišete.

Najlepše se vam zahvaljujem za to ljubeznivo pozornost, še posebej tovarišu Čeligoju, ki mi je že zdavnaj poslal posnetek te slike, in ki je tudi v tej številki napisal zanimiv članek o delu bistriškega Sokola. Zahvalite se mu, prosim, v mojem imenu in naj mi oprostí veliko zamudo.

Dejstvo je, da je bila organizacija Sokola v Trnovem in Ilirski Bistrici o njenega razpusta zelo aktivna. Bil sem član njenega podmladka od preselitve v Ilirsko Bistrico 1919 leta. Redno sem hodil k vajam v sokolski dom in se udeleževal njenih prireditev. Posebno se dobro spomnim velikega izleta Sokola na tedaj prostrani poljani pri Knežaku, ki se je razvil v veliko slovensko manifestacijo. Vem, da je bilo nekaj članov v sokolskih uniformah in da so vsi občudovali njihov pogum in da so bile ob sokolskem telovadnem nastopu tam tudi slovenske zastave. Ne vem, ali je bilo več zastav, ali je to bil sokolski prapor, za katerega pišete, da je bil 1920 skrivoma prinešen v sedanjo Slovenijo in da je za njim izginila vsaka sled. Po tem velikem zletu so Italijani naredili velike preiskave in iskali zastave in uniforme, vendar, kolikor se spomnim, brez uspeha. Kmalu za tem je bil Sokol, na žalost in ogorčenje nas vseh, prepovedan. Ne vem točno, kdaj je to bilo. Po vašem pismu sodeč že leta 1920. Po

temu, da opravlja tov. Kraigher kot predsednik predsedstva SFRJ nadvse pomembne naloge, je našel čas in nam poslal ljubeznivo pismo. Objavljamo ga z velikim zadovoljstvom v celoti.

mojem spominu kasneje, vsekakor še pred končno popolno vzpostavitvijo Mussolinijeve oblasti. Zdi se mi, da je bil izlet v Knežak, ko sem imel vsaj 7 let, torej 1921 leta, in prav tako tudi prepoved Sokola, ki je temu sledila.

Že od doma sem bil vzgojen od najmlajših let v zavednem slovenskem narodnem duhu. Taki so bili tudi moji sošolci in sovrstniki v sokolskem društvu. Za nas so bili seveda tedaj ideal mnogi starejši člani telovadci.

Posebej so mi ostali v spominu Žnidaršič, ki je bil naš sosed, dalje Samsa, kjer je bil sokolski dom in pa Lojze Zajc, ki je bil takrat, zdi se mi, načelnik ali starosta Sokola. Lahko rečem, da mi je čivljenje v bistriškem Sokolu mnogo pripomoglo k poglobljanju slovenske narodne zavesti in pripravljenosti za borbo in obenem k spoznavanju, da je boj za nacionalne pravice sestavina boja za demokratične pravice vsakega človeka. To mi je v kasnejšem razvoju pomagalo, da sem se lahko kmalu uvrstil v boj proti vsaki obliki fašizma, pa naj bo to Mussolinijev fašizem v Italiji ali razne oblike, v katerih se je pojavil in deloval v Jugoslavijikot so bile Orjuna, Ljotičevci in drugi.

Še enkrat se vam zahvaljujem in želim vam, vaši Krajevni skupnosti in vsem krajanom veliko uspehov in sreče.

V Beogradu, 16. marca 1982.

Sergej Kraigher

Jeseni v novo šolo . . .

Nova šola oziroma del, ki zajema takoimenovano prvo fazo bodočega šolskega kompleksa, bo jeseni nared za sprejem učencev nižjih razredov osnovne šole „Dragotin Kette“ v Ilirski Bistrici.

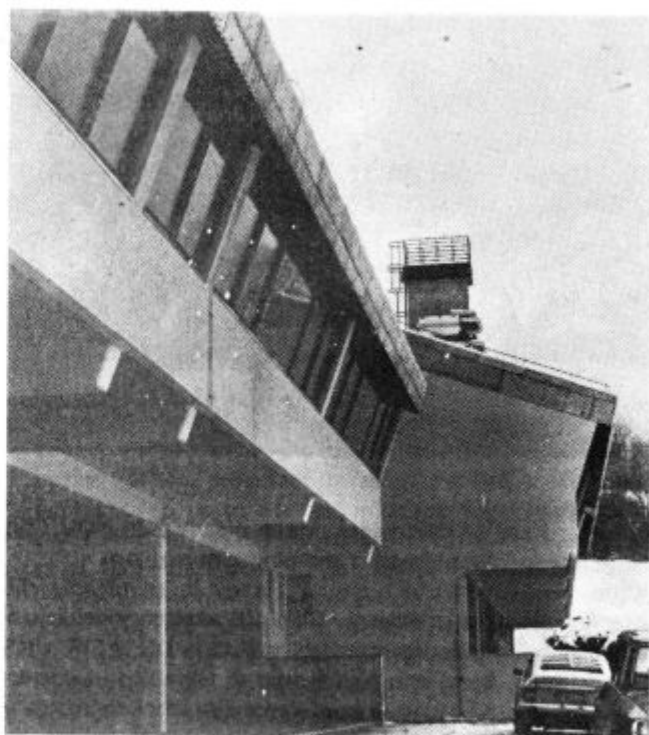
Za okrog 300 učencev, ki so bili dosedaj primorani „gostovati“ v zelo neprimernih prostorih bo tako na voljo novo poslopje z osmimi svetlimi učilnicami, pomožnimi prostori in kuhinjo, v kateri bodo lahko pripravljali malice in kosila za vse učence šolskega okoliča.

Nova šolska zgradba ob Rozmanovi ulici (velja omeniti njeno prijetno lego in moderno arhitektonsko rešitev) ima okrog 1300 m² koristne površine, z zunanjim pokritim prostorom pa 1860 m².

Vrednost naložbe, torej izgradnje prve faze, ocenjena na 51 milijonov dinarjev, v vrednosti objekta prve faze pa je delež iz samoprispjevka občanov kar 55 %.

Novi šolski objekt bo razveselil mlade in njihove starše pa seveda tudi učitelje. Veselje bo brez dvoma še večje, ko bo zaključena tudi druga in tretja faza.

Pravijo sicer, da si prvo šolo še najbolj zapomnimo. Pa je zato tudi malce pomembno kako je izgledala.

Prvenstvo v šahu

Letos v aprilu bo v našem mestu XX. republiško prvenstvo v šahu, na katerem se bodo pomerili najboljši pionirji in pionirke iz vseh slovenskih krajev za naslov šahovskega prvaka SR Slovenije za leto 1982. Udeležilo se ga bo 20 pionirjev in 20 pionirk, prvakov regij in najbolj euvrščenih na regijskih prvenstvih, med njimi dva naša pionirja in ena pionirka. Organizacijo prvenstva je Šahovska zveza Slovenije zaupala osnovni šoli „Dragotin Kette“ in Šahovskemu klubu Ilirska Bistrica.

Turnir se bo začel 22. aprila in končal na dan OF, 27. aprila s kulturno prireditvijo, razglasitvijo rezultatov in podelitvijo priznanj. Tekmovanje bo v Domu JLA, ki nam za to priliko gostoljubno nudi svoje prostore.

Udeleženci turnirja bodo šest dni gostje naših pionirjev in njihovih družin, ki jih bodo sprejele na svoje domove. Gostje in njihovi gostitelji bodo v petek zvečer poslušali predavanje „Čudoviti svet Snežnika“, ki jim ga bo priredilo naše planinsko društvo; v soboto si bodo v Domu JLA ogledali film „Kaskaderji“, v nedeljo popoldne pa jim bo Šahovski klub pripravil izlet v Lipico. Med svojim bivanjem pri nas bodo obiskali tudi nekatere delovne organizacije.

Vse občane, ki jih kraljevska igra zanima, vabimo, da si pridejo ogledat zanimive boje na šahovskih kvadratih.

Organizacijski odbor

Letna konferenca ZZB NOV

Velika udeležba borcev in aktivistov na letni konferenci KO ZZB NOV Ilirska Bistrica, ki je bila 27.3.1982 v DOMU JLA Ilirska Bistrica, je zgovoren dokaz, da so njeni člani še kako vezani na svojo organizacijo. Vanjo je vključenih 357 članov, od tega kar 129 žensk, več kot polovica je starih nad 63 let. Od 357 kolikor nas je še ostalo, se nas je konference udeležilo 250, drugi pa so izostali zaradi bolezni, odsotnosti in zaradi tega, ker niso pravočasno dobili vabil.

Na konferenco so bili vabljeni tudi predsedniki rajonskih odborov SZDL, predstavniki mladine in KS. Preseneča pa nas slaba udeležba predsednikov rajonskih odborov SZDL, ki so bili vabljeni, pa se konference niso udeležili.

Poročilo o delu organizacije je podal predsednik Vičič Jože. V poročilu je kritično ocenil stanje organizacije in med drugim orisal tudi politične razmere v svetu. Spomnili smo

se tudi od zadnje konference umrlih članov ZZB NOV (39) in njihov spomin počastili z enominutnim molkom.

Kljub visoki poprečni starosti članov je ta organizacija izredno razgibana in delavna. Člani ZB aktivno sodelujejo v družbenopolitičnih organizacijah, v SLO in DS, v SIS, v KS in v društvih. Borci smo tudi tvorno sodelovali pri evidentiranju in na kandidacijskih konferencah za izbor delegatov v samoupravne organe občine in republike. Lahko trdimo, da je ta organizacija po svojem delu za vzgled marsikateri drugi družbenopolitični organizaciji. Borci so aktivni tudi pri razvijanju in prenašanju tradicij NOV na mlajšo generacijo in šolsko mladino.

Občinske priznavalnine prejema 22 članov, precej pa jih je bilo deležnih tudi enkratne in občasne priznavalnine. Borci pozorno spremljajo zdravje svojega članstva, redno obiskujejo svoje bolne borce in jih tudi skromno obdarijo. Lani je bilo takih obiskov deležnih 39 članov.

Kritizirali so delo dispanzerja za borce, ki je zaradi odsotnosti zdravnika večkrat zaprt in ne opravlja tistih zdravniških storitev za borce, ki bi jih moral. Sistematski pregledi so skoraj zamrli, udeležba borcev v naravnih zdraviliščih pa

je z razliko od drugih krajev v južnoprimorski regiji najnižja. Predsednik obč. odbora ZZB, tov. Jenko Slavko, je navzoče pozdravil in jim zaželel še veliko zdravja in plodnega dela.

V razpravi so borci opozorili na številne pomanjkljivosti in razsipištvo tako v občini kakor tudi v širšem jugoslovanskem prostoru. Opozorili so tudi na neučinkovitost komisije za ugotavljanje neupravičenega bogatenja v občini, ki je čedalje bolj prisotna. Pripomnili so tudi, da imajo borci ne le pravice ampak tudi dolžnost, da razpravljajo o vseh nepravilnostih v občini kakor tudi izven nje.

Kritizirali so pasivnost KK SZDL Ilirska Bistrica, ki se v triletni mandatni dobi ni sestajala in opozorili, da so zaradi tega tudi druge DPO v KS manj aktivne.

Na konferenci smo sprejeli Pravila krajevne organizacije zveze združenj borcev narodno osvobodilne vojne Ilirska Bistrica.

Ker sta doslej delovali v mestu Ilirska Bistrica dve KO ZZB NOV, smo se na konferenci dogovorili, da se zaradi specifičnih pogojev in enotnega programa združimo v eno organizacijo z nazivom: KO ZZB NOV Ilirska Bistrica. Organizacija ima svoj žig in žiro račun, razvila pa bo tudi svoj prapor.

Franc Derenčin

Računalnik tudi v naši občini

matka

Računalnik. Čarobna beseda, ki je po drugi svetovni vojni burila našo domišljijo. Predstavljali smo si ga kot vsemogočni stroj, ki zna na pritisk gumbov odgovoriti na vsako naše vprašanje. Tudi njegove razsežnosti so bile spoštovanja vredne, saj je zavzemal kar nekaj današnjih povprečnih stanovanj. V njegovi notranjosti pa se je na videz kaotično prepletalo na desetine kilometrov različno obarvanih čic in kablov.

Vsekakor pa se je z njim odprlo novo obdobje v zgodovini in razvoju človeštva. Tudi v Jugoslavijo so začeli pred 20-25. leti prihajati prvi računalniki. Družba je take nabave celo spodbujala tako, da so bile oproščene plačevanja carine. Na začetku so to uvažale posamezne znanstvene institucije, pa večje delovne organizacije in to mnogokrat bolj iz prestižnih namenov kot za dejansko racionalno porabo. Ob tem je začel nastajati poseben strokovni kader različnih nivojev (luknjači kartic, operaterji na računalniku, programerji, organizatorji obdelav, sistemski inženirji, vzdrževalci različnih strojev in sistemov idr.), da so se lahko ta nova delovna

sredstva sploh aktivirala in obratovala. Po dosedanjih izkušnjah je osnovni problem pri uvedbi obdelave podatkov na računalnik pomanjkanje kadrov. Vedeti namreč moramo, da je najdaljši dobavni rok proizvajalca za dobavo računalnika 18 – 24 mesecev. Čas, potreben za formiranje uporabnega strokovnega sodelavca srednje stopnje za delo na računalniku je 4 leta rednega uspešnega šolanja, vojaški rok in pripravniški staž. To traja 6 let ali 3 x več kot nabava stroja. V naši občini so se začela že v letih 1980-70 prizadevanja za uvedbo računalniške obdelave določenih področij dela, v glavnem pri računovodsko-knjigovodskih ter drugih administrativnih in statističnih delih in evidencah. V letu 1974-75 pa je bila izdelana študija o stanju računalniške obdelave podatkov na področju vseh treh občin Notranje regije ter o veriantnih rešitvah. Naša občina je bila edina v tej regiji in ena izmed zelo redkih v Sloveniji, kjer nobena delovna organizacija ni imela niti lastnega računalnika niti ni obdelovala kakršnihkoli podatkov na kakšnem drugem računal-

niku izven Ilirske Bistrice. Edino občinska uprava je bila vključena v tako obdelavo, tako kot vse občine v Sloveniji in sicer na področju davkov.

Že takrat smo se v Lesonitu zavedali, da predstavlja kadrovska zasedba osnovni problem na poti k osvajanju področja avtomatske obdelave podatkov in temu problemu smo posvečali tudi osrednjo pozornost. Lastne strokovne kadre smo vabili k sodelovanju na tem področju ter doživeli tudi ustrezen odziv, tako da smo lahko izbirali s pomočjo testiranja najbolj ustrezne ter jih na raznih tečajih ustrezno usposobili. Začeli smo s pripravami za uvedbo obdelav na posameznih področjih ter se povezali z Javorom iz Pivke in pri njih začeli s posameznimi obdelavami. Tako je bilo v Lesonitu po organizacijski ter po kadrovski plati vse pripravljeno na nabavo lastnega računalnika ter za začetek dela. To se je tudi zgodilo po izpeljavi velike investicije v novo tovarno plošč po suhem postopku. Zahvaljujoč mladim strokovnjakom, ki so prišli na vodilna mesta, je spomladi leta 1980 padla odločitev za nabavo računalnika. To naj bi bil računalnik za potrebe vseh uporabnikov v občini. Ker pa drugi niso še bili pripravljeno iti v tako investicijo, smo šli v to sami z možnostjo razširitve ter vključevanja ostalih uporabnikov v občini. Po tehtanju vseh možnosti in pogojev, ki jih je trg nudil, smo se odločili za domači računalnik DELTA 700/80. Danes vemo, da bi vsaka drugačna odločitev imela za posledico, da bi računalnik dobili šele v drugo polovico tega leta. Tako pa smo računalnik prevzeli že decembra 1980.

Že pri iskanju primerne računalnika smo imeli izdelan koncept dela na njem. To je koncept, ki ga omogočajo sedanji računalniki 4. generacije in ki se pri nas komaj začenja uvajati. Razlikuje se v bistvu od dosedanjega načina, pri katerem se je vse dogajalo v računalniškem centru. Sem so prihajali podatki, ki so se potom raznih medijev (luknjane kartice, diskete in dr.) pretvarjali v računalniku razumljiv jezik. Te podatke je potem računalnik obdelal, jih izpisal v razne pregledne tabele, sezname, nakar je vsak uporabnik dobil rpecejšen sveženj papirja, ki ga je moral listati ter iskati njemu potrebne podatke.

Novejši koncept tako imenovane distribuirane obdelave podatkov je povsem drugačen in zahteva aktivno udeležbo uporabnikov. Pri njih se nahaja video terminal z ekranom (pri nas so ga že krstili za televizor) in tastaturo, ki je neposredno povezan z memorijo v računalniškem centru. Preko terminala se pošiljajo vsi podatki v memorijo. Računalnik te podatke obdela in takoažurirane ohrani. Računalnik je tako postal velika kartoteka z ažuriranimi podatki. Ko je na primer proizvedena količina prevzeta v skladišče, se te količine preko tastature video terminala odtipkajo v računalnik in tako ima v naslednjem trenutku prodajni komercialist z vpoklicom preko tastature na ekranu točen izpis ažurirane razlage posameznega izdelka.

Strokovni delavci v računalniškem centru niso nič več posredniki tako kot v dosedanjem načinu dela. Njihova naloga je, da programe izdelajo, da bdijo nad njihovo uporabnostjo, jih spreminjajo in dopolnjujejo po upravičenih zahtevah uporabnikov ter da stalno instruirajo uporabnike, ki se terminalov poslužujejo, kar je še posebno važno ob uvedbi vsakega novega področja dela.

Tak način dela pa zahteva točnost podatkov in doslednost pri izvajanju. Do sedaj temu nismo posvečali dovolj pozornosti in smo se vedli precej malomarno in neodgovorno. Saj smo vedeli, da bodo računovodski delavci v posameznih knjigovodstvih manjkajoče podatke poiskali, napačne popravili itd. Računalnik pa tega ne zna in noče. Podatki morajo priti do njega popolni in točni. Če tako ne bo, bo računalnik

te napake izpisal. Iz tega se pa da točno ugotoviti, kdo pravilno dela.

Računalnik bo torej pokazal vsakokrat na dejanskega krivca. Seveda se zavedamo, da ne bo steklo takoj vse gladko. Pri vsaki novosti se porajajo začetne težave in tudi mi nismo bili in ne bomo brez njih. Mislim pa, da smo najtežji izpit že položili, ko smo se vsi skupaj od jeseni učili in se naučili pri uvedbi fakturiranja. Zavedati pa se moramo, da mora računalnik služiti za zahtevnejše naloge, ne pa samo za obdelavo knjigovodskih, statističnih in drugih evidenčnih podatkov. Tako naša občina ni več bela lisa v zemljevidu Slovenije glede posesti in uporabe računalnika.

Č.S.

Pestra aktivnost smučarjev

Zimska sezona 1981/82 pomeni prelomnico v aktivnosti smučarskega kluba „SNEŽNIK“, saj se kažejo rezultati dolgoletnega truda.

Število članov se je letos kljub razmeroma visoki članarini povzpelo na 300, kar daje trenerju in vaditeljem širok izbor za selekcijo mladih tekmovalcev. Tudi sicer lahko rečemo, da je alpska sekcija najbolj aktivna. „Smučarski avtobus“ vozi vsako soboto skozi vso sezono na Sviščake in le nekajkrat se je zgodilo, da je odpeljal napol prazen. Na tak poceni in udoben prevoz so se navadili tudi odrasli, ki jim je bela opojnost v užitek. Predvsem pa je takšen organiziran prevoz v zadovoljstvo vsem staršem, ki sicer na prigovarjenje otrok le-te sami pripeljejo na treninge.

Sezona se je za okrog 25 mladih tekmovalcev začela že pred prvim snegom. Za njih so trenerji pripravili poseben program vaj za suhi trening, da bi pridobili na kondiciji in gibčnosti. To se je obrestovalo že na prvih tekmah za Notranjski pokal, kjer so se naši tekmovalci dobro odrezali. Sobotni treningi

pa omogočajo stalen stik s snegom, zato dobri rezultati tudi kasneje niso izostali. Vsekakor se velja nekoliko zaustaviti pri najbolj odmevnem uspehu to je tretje mesto in bronasta kolajna z državnega prvenstva v slalomu za starejše mladinke, ki jo je osvojila Vlasta Kopriva. To je prijetno presenečenje, ki nam ga je pripravila dijakinja 3. letnika gimnazije ter potrdilo pravilne usmeritve dela v klubu. Leta amaterskega dela, odrekovanja, udarniških akcij pri postavitvi vlečnice in brunarice, vodenje nešteti tečajev in šole v naravi so torej začela žeti uspehe tudi v tekmovalni areni.

Vodstvo SK „SNEŽNIK“ in sekcija vaditeljev se lahko pohvalita z odločno izpeljanimi smučarskimi tečaji, ki že vsa leta ob mnogih težavah minevajo brez poškodb. To je vsekakor močan argument za pridobitev zaupanja staršev, sicer pa vsi vaditelji obvladajo osnove prve pomoči in prevoz ponesrečenca z akijem. Letos je na brezhiben potek tečaja gotovo vplivalo bolje organizirano čiščenje ceste, za kar gre zaslug delavcem GG II. Bistrice.

KNJIŽNICA MAKSE ŠAMSA

ILIRSKA BISTRICA

Vsem občanom in delovnim kolektivom čestitamo:
 27. april, dan OF
 1. maj, praznik dela
 7. maj, praznik KS Ilirska Bistrica

družbeno
 politične
 organizacije
 in krajevne
 skupnosti

SKUPŠČINA
 OBČINE
 ILIRSKA
 BISTRICA

lesonit

slovenijales/lesonit, lesno kemična industrija
 66250 ilirska bistrica
 telefon 067/81 241, telex 34 125 yu leson

FOTO ATELJE
 EMIL MARAŽ
 ILIRSKA BISTRICA

**KOMUNALNO
 GRADBENO
 PODJETJE**

ILIRSKA BISTRICA

GOZDNO
 GOSPODARSTVO

TOZD
 GOZDARSTVO
 ILIRSKA BISTRICA

 emona ilirija

ILIRSKA BISTRICA n. sol. o.
 66250 ILIRSKA BISTRICA,
 VOJKOV DREVORED 28

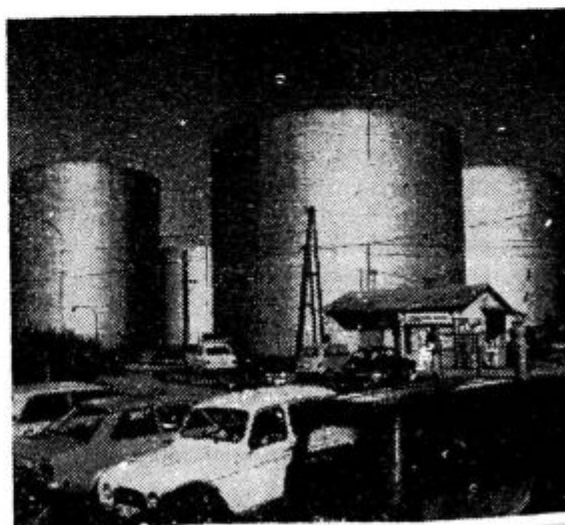
**TOK — tovarna organskih kislin
 ILIRSKA BISTRICA**

proizvodni program:

- organske kisline
- citronska kislina
- vinska kislina
- metavinska kislina
- mlečna kislina

GALVANSKI
 PROIZVODI

- proizvodi za usnjarsko industrijo
- enološki preparati

Ob tem pa ne moremo mimo vse večjega razmaha smučanja v občini, saj je letos skoraj vsaka delovna organizacija izvedla smučarski tečaj. To pomeni, da smučanje ni več domena nekaj deset zanesenjakov, ampak postaja vse bolj priljubljena rekreacija širokega kroga ljudi. Vodstvo kluba vidi v tem priznanje za svoje delo in vzgojo kadrov ter vzpodbudo za delo v naprej, saj ta zdravi in lepi šport gotovo pomeni sprostitvev in boljšo telesno pripravljenost večjega števila občanov.

Takšen razmah smučanja v občini se je pokazal tudi v rekordnem številu prijavljenih tekmovalcev na sindikalnem prvenstvu v veleslalomu, ki je bil 21.3.1982 na Sviščakih. Čeprav v pravi orkanski burji, je tekmovanje izvedeno brez zapletov, zmago pa si je presenetljivo zagotovila ekipa upravnih organov občine!

Vseh 85 prijavljenih tekmovalcev vseh starosti iz skoraj vseh delovnih organizacij pa je nedvomno dokazalo, da se ob rekreativnem razmahu smučanja prebujajo tudi tekmovalni duh.

Člane smučarskega kluba že tretje leto veže prijateljstvo s SK Devin. Torej sodelovanje z zamejskimi Slovenci, ki se vsako leto pogloblja, o čemer pričajo obiski in skupni nastopi na tekmovanjih. Letos smo bistriški smučarji sodelovali na tekmovanju za pokal treh dežel v Trbižu. Poln avtobus tekmovalcev vseh starosti je na lepih terenih nad Trbižom osvojil odločno drugo mesto, takoj za ekipo Kranjske gore. To pa ni bil le velik tekmovalni dosežek, temveč

tudi zблиžanje z drugimi klubi ter možnost za dogovor o nadaljnjem sodelovanju, ki smo jo seveda tudi izbrali. Povabili smo jih na tekmovanje za pokal Snežnika; v nedeljo, 4.4.1982, pa smo člane SK Devin povabili na prijateljsko tekmo v veleslalomu, na kateri so sodelovali tudi smučarji iz Postojne.

Na koncu naj omenim še razmišljanje in želje ne samo smučarjev, ampak tudi drugih občanov. Ob vsakovrstnih govoricah, ki se širijo o razvoju Sviščakov, želimo pravo mero razumevanja s strani občinske uprave, delovnih organizacij in vseh občanov, saj bi to pomenilo prispertiteto našemu kraju, zaposlitev naših ljudi ter afirmacijo naših delovnih organizacij. Večkrat smo ugotovili, da imamo široko zaledje, o čemer pričajo avtobusi iz Kopra, Sežane, Reke, Umaga in Postojne.

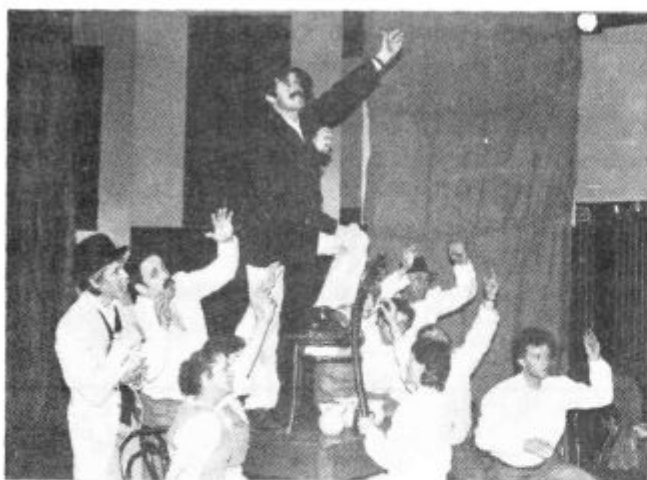
Želimo, da bi se občinske meje bolj odprle za zunanje investitorje, saj ob takšnem interesu mladine ne moremo stati ob strani razvoja, ki gre svojo pot in prehitava naše zmožnosti.

Ne moremo tudi mimo sramote, ki je padla na Bistričane zaradi zaprtega planinskega doma. Nočemo iskati krivca, upamo le, da je bila to dobra šola in da se napaka ne bo ponovila.

Sviščaki so bili v letošnji suhi zumi takorekoč snežna oaza v Sloveniji, mi pa vsa leta tega nismo znali izkoristiti. Želimo, da obiski tisočerih smučarjev v letošnji zimi bi imeli svoj odmev pri za to poklicanih.

Marko Dujc

Nekaj misli ob „Desetem bratu“

Po nastopih bistriškega pevskega zbora pred gostovanjem po Združenih državah je prav gotovo eden najvidnejših kulturnih dogodkov v ljubiteljskem življenju Bistrice uprizoritev predstave Deseti brat.

Naj mi oprostijo vse ostale amaterske skupine ali posamezniki, ki jih nikakor ne nameravam omalovaževati, vendar je dejstvo, da je predstavitev omenjenega dela dogodek, ki je med občinstvom povzročil velik odmev.

Uprizoritev Desetega brata v režiji Jožeta Mehneta, diplomanta Akademija za gledališče, radio, film in televizijo ob sodelovanju domačih igralcev in drugih soustvarjalcev je za naše občinstvo neobičajna. Naše domače skupine se s tako radikalnimi režijskimi posegi do sedaj še niso spoprijele.

Skrbno naštudirane množične scene se ob tankočutni in učinkoviti igri posameznih igralcev (obveljalo je pravilo, da ni malih in velikih vlog, so le dobre ali slabe) dokazale talent večine članov igralske skupine Desetega brata, so prikaz vztrajnega dela, govore pa tudi o velikem številu ur, prebitih na vajah.

Scenografija je skromna, vendar moderna. Nekoliko slabša je zvočna kulisa. Vsebinsko ustreza le delno, pa tudi tehnična plat posnetkov ni zadovoljiva.

Izvirna zamisel je prenos dolenskega narečja v naše bistriško govorico, kar pri posameznih nastopajočih še poveča izrazno moč. „Fini“ ljudje govorijo knjižno slovenščino, njihova igra je odmaknjena, dekadentna.

Pa še kratek opis nekaterih vlog:

Krjavelj (Kristijan Zidar): skrbno dodelana upodobitev v novi stilski obliki, s koraj poklicnim pristopom, velika prepričljivost.

Deseti brat (Franc Dolgan): slojevito prikazana osebnost z različnim odnosom do predstavnikov posameznih družbenih slojev ali razredov, solidna upodobitev različnih izraznih odtenkov, občuteni prehodi iz veselja v cinizem, iz žalosti v krutost, hladnost . . . Slogovno nejasno, odigran prizor smrti. Manica (Jožica Vidmar): odlična predstavitev karakterne vloge nekoliko ožjega obsega, ki je kot bi bila pisana na igralnikino „kožo“.

Marička (Damjana Mavrič): zaradi ene redkejših igralk z izrazitim smislom za komično je vloga z veliko samodisciplino igralke izzvenela optimistično, vendar v mejah dovoljenega.

Piškav (Janez Škrli): priznam, da sem se Janeza po odigrani negativni vlogi nekoliko bal; manjše jezikovne težave.

Kvas (Rado Jurač); igra je popolnoma podrejena režiserjevi zamisli je odtujena, zadržana, vendar ne hladna; Kvas je bolj kronist, opisovalec, kot pa udeleženev v dogajanjih.

Marjan (Franc Ratek): nehvaležna vloga, vendar soliden prikaz grobega, neobčutljivega, egoističnega človeka . . .

Matevžek (Miroslav Tomič): sproščena igra, vrsta pozitivnih točk gre na račun domačega narečja.

Tudi ostali igralci so dobro odigrali svoje vloge in nas zares prijetno presenetili.

Pohvale vredno je vodstvo Doma JLA, predvsem pa tov. Čukljevič, ki je z razumevanjem spremljal napore skupine in

ob zelo ugodnih pogojih odstopal dvorano doma za potrebne vaje.

S sedanjo amatersko postavo je Bistrica dobila skupino ljudi, ki vedo, kaj hočejo in bodo lahko ob določenih pogojih dosegli še veliko uspehov. Eden od le-teh bi bilo organizacijsko vodstvo, vendar ne sestavljeno iz članov igrskega ansambla.

Dramsko društvo Ilirska Bistrica se trenutno pripravlja za gostovanje po Sloveniji, sosednji republiki, pa tudi po zamejstvu.

D.B.

Predstavljamo karate klub „Partizan“

Karate klub Partizan iz Ilirske Bistrice je bil ustanovljen leta 1976. Predsednik kluba je bil Štemberger Vojko, trener pa Borovič.

V začetku je kljub deloval v telovadnici osnovne šole Dragotin Kette, njegovo delovanje pa je bilo v letih 1976–1979 omejeno na osnovne treninge, priprave za polaganje pasov in organiziranje raznih demonstracij.

V letu 1980 in 1981 se je kljub preselil v Dom JLA, vendar se njegova aktivnost ni razširila. Konec leta 1981 se je klub zopet začel posluževati telovadnice osnovne šole.

V letu 1981 so pionirji karate kluba na prvenstvu v Idriji dosegli dve drugi mesti in si pridobili pravico nastopa na prvenstvu Slovenije, vendar zaradi finančnih težav niso odšli na tekmovanje.

Na članskem tekmovanju Primorske za leto 1982 so predstavniki našega kluba, dosegli imeniten uspeh. Šestan Stojan je dosegel prvo mesto, Rogač Mirko drugo mesto, Štemberger Branko tudi drugo mesto v posameznih kategorijah.

Na ekipnem prvenstvu v Kopru so letos dosegli tudi zelo dobro 3. mesto.

Kljub uspehom v zadnjem času pa ima klub velike finančne težave. Za delovanje karate kluba so dotacije iz občinske TT KS precej majhne.

Hmezdaj je odstopil KK Partizan del skladišča v Kozleku, ki pa je potreben precejšnje prenove. Uprava kluba je poslala prošnje za materialno ali finančno pomoč vsem OZD v naši občini, a odziv je bil zelo slab. S adaptacijo tega skladišča bi bili klubu zagotovljeni normalni pogoji za vsakodnevno vadbo za precej let naprej.

Karate je kot borbena veščina izrednega pomena za ljudsko obrambo in fizično pripravljenost vsakega občana. Zato upamo na večje razumevanje naših težav in ustrezno pomoč.

Karate klub

Obvestilo občanom

V Ilirski Bistrici se pripravlja ustanovitev poslovalnice Kompas, ki bo nudila vse turistične usluge: prekrso potnih listov, viz, letalske vozovnice za notranji in mednarodni promet, organizacijo izletov, menjavo, zasebne turistične sobe itd. V mesecu januarju 1983 bo organizirala skupinski obisk sorodnikov v Australiji.

Do otvoritve poslovalnice prosimo občane, da se obračajo za informacije na naslov: Jože Kevc, Šerčerjeva 12, tel. 81–008.

IZDAL: Svet Krajevne skupnosti Ilirska Bistrica
Glasilo izhaja občasno

GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK: Danilo Gerk
UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Blokar, Zdravko Brozina, Franc Munič, Nevenka Tomšič, Zmago Trebec, Vojko Čeligoj
FOTO: Emil Maraž, Peter Nikolič, E. Seles

OBLIKOVALEC: Edvard Seles
NAKLADA: 1000 izvodov
RAZMNOŽIL: Edvard Usenik, Kadičnikova 8, Ljubljana

Glasilo je po 6. točki 1. odstavka 36. člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33/72) in mnenju Sekretariata za informacije SRS, št. 421–1/72, prosto plačila prometnega davka.